

TRYGVE BRATTELI

S P E R R E F R I S T

lørdag 14.9.1974 kl. 11.00.

Hilsen på 100 års dagen for Norske Sivilingeniørers Forening.

Norske Sivilingeniørers Forening er 100 år, og jeg hilser jubilanten fra Regjeringen.

Ingeniørene har stått sentralt i en utvikling som i disse 100 år har ført med seg større forandringer enn det som fant sted i mange århundrer forut for den tid. Menneskenes tidligere endeløse slit med egen muskelkraft og enkle redskaper i landbruk, fiske og håndverk er i dette hundreåret avløst av det moderne industrisamfunnet. I dag hevdes det mange meninger om dette høyt industrialiserte samfunn. Men la meg først peke på at det nye samfunn har frigjort de bundne hender og sendt det fysiske slitets enkle redskaper på museum.

Teknisk innsikt og ferdigheter er ikke den eneste kraft som har hitført denne forandring. Alle grener av vitenskap og praktisk innsats har virket med til det. Men i perioder har ingeniøren stått som selve symbolet på den kraft som skulle forløse de bundne krefter og legge grunnen for menneskets veg fra nødvendighetens til frihetens rike, for å si det med en gammel filosof.

Og tar vi de enkelte områder i denne utvikling,

finner vi i disse 100 årene alltid ingeniørene med. Vårt som det synes, karrige land fant muligheter til å arbeide seg fram blant de økonomisk ledende land i verden. Norske ingeniører har funnet oppgaver med bearbeiding og foredling av norske råvarer. Bredden i produksjonsprosessen ble stadig utvidet og foredlingsgraden øket. Ennå bærer norsk økonomi med seg trekk av utviklingsland, med produksjon av råvarer og halvfabrikata som selges som masseartikler på de store verdensmarkeder. Disse trekk fra vår tidligere industrihistorie, vil etter hvert tre mindre fram i vår industristruktur.

For hundre år siden var den norske samfunnsformen lite beredt til å beherske de gigantiske økonomiske krefter som den nye teknologi skapte. Veldige nye muligheter til rikdom, førte tidvis til utrygghet og fattigdom for store folkemasser i mange land. Økonomisk og sosialt ble det derfor et dramatisk århundre, så vel i det enkelte land som i verdenspolitikken. Det ble tidlig klart at teknikken alene eller teknikerne alene ikke kunne løse alle samfunnets problemer.

Etter hvert har brede grupper i forskning og vitenskap meldt seg og vil være med å forme den nye verden. Det er godt så. For ingeniøren har det hatt flere følger. Dels får det stadig større betydning at ingeniøren kan sette sin viten og sine ferdigheter inn i et konstruktivt samvirke

med et bredt spektrum av krefter og viten som påvirker utviklingens retning og samfunnets form. Og dels blir det maktpåliggende at ingeniøren selv i utdanning og livets erfaring erverver seg egen innsikt langt ut over sitt avgrensede tekniske fag.

Ennå for 20 år siden så de fleste vesentlig de positive sider ved vår tids teknologiske utvikling. De sidene er fortsatt der. Men i stigende grad fester folk seg ved negative bivirkninger av denne utviklingen. Ja, noen ser bare disse bivirkningene og drømmer seg tilbake til førindustriell tid og til av mennesker urørt natur. - Det er ikke noen veg inn i framtiden.

Ingeniøren alene kan ikke løse disse kompliserte oppgaver. Men også ingeniørene vil i stigende grad bli kalt til - ut fra sine forutsetninger - å ta del i løsningen av sosiale og menneskelige oppgaver som må til for å gjøre verden bedre og samfunnet mer menneskelig. For dette vil det kreves en innsats av alle grupper i samfunnet. Men fortsatt vil ingeniøren ha sentrale oppgaver i dette brede samarbeide.

Lykke til med det!